

Opdracht 1 – Koude Oorlog
De lokale organisatie om de dreiging van een oorlog te weerstaan

Inleiding

De eerste die de term Koude Oorlog gebruikt is de schrijver George Orwell in 1945. Hij waarschuwt voor een nieuwe wereldorde van totalitaire staten. Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog tekent zich de nieuwe machtsstructuur in de wereld af, die van 1945 tot 1991 zal bestaan. Twee blokken, gescheiden door het IJzeren Gordijn en de Berlijnse Muur, staan tegenover elkaar. Landen uit de rest van de wereld kiezen vaak voor het ene of het andere blok: de NAVO of het Oostblok. Door de herhaaldelijke dreiging van een oorlog in deze periode wordt in veel landen, ook in Nederland, een organisatie met beroepsmensen en vrijwilligers opgericht die de gevolgen van een dergelijk conflict zoveel mogelijk moet beperken. Dit wordt de BB, de Bescherming Bevolking. In de jaren 1950 wordt de organisatie opgericht. Eerst denkt de regering dat een nieuwe oorlog gevoerd zal worden zoals de Tweede Wereldoorlog, met conventionele wapens. Dit standpunt wordt bijgesteld in 1955; ook Nederland moet zich op een kernoorlog voorbereiden. De BB blijft tot in de jaren '80 bestaan. Ruim voor de val van de Berlijnse Muur (1989) is de organisatie op non-actief gesteld.

Bronnen

Archief

In het archief van de gemeente Goes 1930-1969 bevinden zich diverse dossiers over de opbouw en werking van de BB in Goes (inv. nrs. 3332-3339).

Van de gemeente Kattendijke zijn ook enkele dossiers van de BB-organisatie geselecteerd voor het educatieproject.

Zie verder het afzonderlijke bestand over luchtwachttorens uit de jaren vijftig. Binnen de gemeente Goes heeft geen dergelijke toren gestaan, wel in de gemeente Kapelle. Het archief van de gemeente Kapelle bevindt zich tegenwoordig in het Zeeuws Archief te Middelburg.

Boeken

Barge, R. ten (1981). *Hoe overleef je een atoomoorlog? Feiten, meningen en achtergronden over de civiele verdediging*. Energie Komitee Oost Gelderland, Eibergen.

Boom, B. van den (2000). *Atoomgevaar? Dan zeker B.B. De geschiedenis van de Bescherming Bevolking*. Den Haag.

Bosma, K. (2006). *Schuilstad. Bescherming van de bevolking tegen luchtaanvallen*. Sun, Amsterdam

Eng, P. van der (1987). *De Marshall-hulp. Een perspectief voor Nederland – 1947-1953*. De Haan, Houten.

Ministerie van Buitenlandse Zaken (1952). *Doel en Opzet van de Organisatie Bescherming Bevolking*. Staatsdrukkerij- en uitgeverijbedrijf, Den Haag.

Ministerie van Buitenlandse Zaken (1984). *Over veiligheid en vrede*. Staatsdrukkerij- en uitgeverijbedrijf, Den Haag.

Traa, M. (2009). *De Russen komen! Nederland in de Koude Oorlog*. Athenaeum - Polak & Van Genneep. Amsterdam.

Overige

- Museum Bescherming Bevolking
- Voorlichtingsfilm Bescherming Bevolking.
- Rapportage Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: Civiele verdediging in het tijdperk van de wederopbouw; categoriaal onderzoek wederopbouw 1940-1965.
- Nationaal Brandweer Documentatie Centrum – Bescherming Bevolking

Verwerking

Wat was de Koude Oorlog? Waarom was een organisatie als de BB nodig? Waar diende het voor? Hadden andere landen soortgelijke organisaties? Wat voor maatregelen zouden er getroffen worden als Nederland op dit moment bedreigd werd met kernwapens? Wat is er veranderd? Beantwoord in je werkstuk deze vragen en meer. In deze dossiers kan worden gezocht naar de wijze waarop vanaf 1950 de organisatie werd opgebouwd. Ook kan worden onderzocht hoe de Koude Oorlog op lokaal gebied zijn weerslag had.

Begeleider Gemeentearchief: F.H. de Klerk, f.de.klerk@goes.nl